

užívání chodníku podél palírny bez ohrožení lidské bezpečnosti, a že zejména také K., J. i H. vskutku dostali se do jámy s onoho ani koryty ani bednami nezahrazeného chodníku. Rovněž tak nelze přisvědčiti vývodu, že obžalovaný vedle jiných opatření, též uzavřením dvora vyloučil u sebe předvídatelnost ohrožení cizího života a tím subjektivní moment skutkové podstaty trestného činu, za vinu mu kladeného. Uzamčení vrat mohlo by právem přivoditi u obžalovaného vědomí, že je vyloučen každý úraz, jen tehdy, kdyby byl mohl obžalovaný důvodně předpokládati, že je dostatečným opatřením proti ohrožení lidské bezpečnosti nedostatečným opatřením výkalové jámy. Byl-li obžalovaný k předpokladu takovému oprávněn, je právě otázka, již bude se soudu nalézacímu znovu obíratí; při řešení jejím bude soudu uvážiti, že osudné noci byli v palírně lidé, ohledně nichž mohlo býti na snadě, že si v noci z palírny vyjdou beze světla na dvůr, jakož i, bylo-li obžalovanému počítati s možností, že i jiní přichozí zvenčí, v noci domohou se vstupu do dvora, nebo dokonce, jako v přítomném případě se stalo, naleznou cestu otevřenu. V ústním přednesu obhájcově nadhozená námitka spoluviny úraz utrpěvšího H-a mohla by býti přetřásána jen při eventuálních úvahách o existenci předpokladu Šu 1304 obč. zák. ve sporu civilním, pro řízení trestní, zejména pro otázku vyvinění obžalovaného nebo zmenšení jeho zavinění jest však naprosto bezvýznamnou. Ježto však rozsudek trpí probranými formálními nedostatky, majícími význam pro bezvadné právní posouzení věci, nelze toho času rozhodnouti spolehlivě ve věci samé, nýbrž jeví se potřeba, rozsudek zrušiti a věc vrátiti soudu první stolice k opětovnému projednání a rozhodnutí.

Čís. 1561.

Zákon na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

Zhotovení ekrasitových pum a podložení jich na určitých místech spadá pod zločin úkladů o republiku podle Šu 1 odstavec třetí zákona, je-li článkem plánovité činnosti irredentistické organisace, směřující k opětovnému násilnému přivtělení území válkou pozbytého k státu maďarskému.

Pod skutkovou podstatu Šu 2 odstavec první zákona spadá jednání přípravné, bylo-li takového rázu, že se úmysl zločinný projevil způsobem, který již přiblížil možnost výsledku a ohrozil tím bezpečnost státu. Dostoupilo-li jednání již období pokusu, jde o zločin Šu 1 odstavec třetí zákona.

Souběh uherského trestního zákona (§ 127 čís. 3) se zákonem na ochranu republiky (§ 1 odstavec třetí).

Zákon o státním soudě ze dne 19. března 1923, čís. 51 sb. z. a n.

Podle Šu 22 zákona platí pro řízení o dovolací stížnosti proti rozsudku státního soudu před zrušovacím soudem předpisy trestního řádu ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. (nikoliv uherského trestního řádu), i když byl čin spáchán a státním soudem souzen na Slovensku.

(Rozh. ze dne 21. března 1924, Kr II 584/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení dovolací stížnosti obžalovaných Pavla H-a a Ondřeje K-e do rozsudku státního jakožto nalézacího soudu v Brně, vynesného v Košicích dne 6. září 1923, pokud jím byli uznáni vinnými: Pavel H. zločinem úkladů o republiku ve smyslu §u 1 odstavec třetí zákona na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. a Ondřej K. zločinem účastenství na úkladech o republiku ve smyslu §u 69 bodu 2 uher. tr. zák. a §u 1 odstavec třetí zákona na ochranu republiky.

Důvody:

Dovolací stížnost obžalovaných Pavla H-a a Andreje K-a jest bezdůvodna. Dovolávajíc se číselně zmatku podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř., v pravdě však provádějíc zmatek §u 281 čís. 10 tr. ř., dovozuje stížnost Pavla H-a, že nejde o zločin podle §u 1, odstavec třetí zákona na ochranu republiky, nýbrž o jiný, blíže neoznačený čin dle všeobecného trestního zákona, protože činnost tohoto obžalovaného nebyla způsobila, aby jí území republiky mohla býti násilím přivtělena cizímu státu, a nepřesahovala by meze přípravného činu ani tehdy, kdyby se mohla u pachatele předpokládati vědomost dalších cílů majora N-ého. »Pokus« však, jak jej vyžaduje skutková podstata zločinu podle §u 1 odstavec třetí cit. zák., není takovouto činností ještě opodstatněn. Než výtky stížnosti nejsou s to, by otřásly právním stanoviskem, zaujatým v napadeném rozsudku v příčině podřazení skutku. Otázkou způsoblosti stěžovatelovy činnosti samy o sobě, by jí dosaženo bylo cíle, v §u 1 odstavec třetí zák. na ochranu republiky vytknutého, netřeba vůbec se zabývat, poněvadž činnost ta dle zevrubně odůvodněného zjištění rozsudku nepřichází vůbec v úvahu jako činnost samostatná, nýbrž jako článek plánovité činnosti maďarské irredentistické organisace, směřující k opětnému násilnému přivtělení území válkou pozbytého k státu maďarskému. Že však činnost této organisace, v jejíž službách význačně zaměstnán jest právě major N-ý, byla způsobila k dosažení vytknutého cíle, stačí poukázat na případné odůvodnění napadeného rozsudku, jak v podstatě shrnuto jest v důvodech předběžného usnesení tohoto soudu zrušovacího. Z těchto vývodů vyplývá však též, že nešlo již o pouhou činnost přípravnou, jak tvrdí stížnost, nýbrž o činnost, dostoupivší již období »pokusu«, jak jej předpokládá § 1 (3) zák. na ochranu republiky. Neboť rozlišovací známka pouhého přípravného jednání od pokusu nespočívá ve vzdálenosti dotyčné činnosti od cíle. Zákon na ochranu republiky sám v §u 2 naznačuje hranici, až pokud sahá jednání přípravné, a, kde počíná pokus, jenž dle §u 1 tvoří skutkovou podstatu zločinu úkladů o republiku. Ohrožuje-li § 2 trestem přípravu úkladů, a to, dle motivů kvalifikované způsoby přípravy, jest pokusem každé jednání, které jde dále, než činnost v §u 2 označená. Tomu bylo tak nepochybně, jakmile stěžovatel Pavel H. po dohodě s majorem N-ým ekrasitové pumy mezi palivové dříví na četnické stanici a v bytě vojenského velitele generála C. v Užhorodě skutečně podložil. Neboť tím zahájil již násilnou svou činnost, vedoucí přímo k uskutečnění, byť i vzdálenému, cíle shora vytknutého.

O pouhém jednání přípravném mohlo býti snad řeči, dokavad se činnost stěžovatelova omezila na to, aby si opatřoval materiál potřebný ke zhotovení pum a jej u sebe uschoval, dokud se poohlížel po pomocnících, vyhlédal místa k účelům vhodná. Jakmile však, zhotoviv pumy, na vyhlédnutých místech je podložil, došel tím jeho úmysl tímto skutkem k dosažení cílů irredentistické organisace, co na něm bylo přičiniti, na venek zřetelného vyjádření; došlo v případě tom již ku »násilí«, jež vede ke skutečnému dosažení zamýšleného výsledku (důvodová zpráva k Šu 1 zák. na ochr. republiky). Jde o pokus vzdálený (*conatus remotus*), ale jde o pokus. Jako pokus spadá však zjištěné jednání stěžovatelovo pod hledisko Šu 1 (3) zák. na ochr. rep., jemuž správně bylo státním soudem podřaděno. Že ostatně příslušnost státního soudu, již snaží se pořadem uplatňovaného zmatku stížnost ve svých důsledcích zvrátiti, v tomto období řízení vůbec již s úspěchem napadána býti nemůže, bylo již v neveřejném usnesení nejvyššího soudu doličeno.

Z téhož důvodu zmatečnosti (§ 281 č. 10 tr. ř.) napadá dovolací stížnost téhož obžalovaného rozsudek státního soudu, protože zjištěný skutek stěžovatelův, spadá-li přece pod zákon na ochranu republiky, bylo by prý podřaditi Šu 2 odstavec prvý, ne však Šu 1 odstavec třetí tohoto zákona. Nesprávnost tohoto názoru stížnosti jest dle toho, co právě uvedeno, na snadě. Na rozdíl od Šu 1 ohrožuje § 2 zákona na ochranu republiky jednání přípravné, toto ovšem jen tehda, bylo-li takového rázu, že projevil se úmysl zločinný způsobem, který již přiblížil možnost výsledku a ohrozil tím bezpečnost státu (důvodová zpráva k Šu 2 zák.). Třebaže zákon v Šu 2 trestnými prohlašuje jen taková přípravná jednání, která dle své povahy (následkem spolčení se více osob, navazování styků s cizí vládou nebo s cizími činiteli a p.), jsou skutečně způsobilá, bezpečnost státu ohroziti, přece jen musí jíti o jednání přípravná. Jakmile došlo již k použití násilí, ke skutečnému dosažení zamýšleného výsledku vedoucího, jakmile jednání dostoupilo, jako v tomto případě, již období pokusu, nemůže o pouhé skutkové podstatě dle Šu 2 býti již řeči.

Dovolací stížnost obžalovaného Andreje K-a dovozuje s hlediska Šu 281 čís. 10 tr. ř., že skutek obžalovaných, spáchaný ještě před účinností zákona na ochranu republiky, měl býti posuzován vzhledem k zásadě Šu 2 uh. tr. zák. dle předpisu Šu 127 uh. tr. zák., jako předpisu mírnějšího, a ne podřaděn Šu 1 zák. na ochr. republiky, poněvadž ono posuzování připouští u stěžovatele dle §§ 66, po případě 72 uh. tr. zák. snížení trestu až na 3 leta, kdežto zákona na ochranu republiky — § 28 odstavec druhý — vylučuje snížení pod pět let. Než ani těmto vývodům dovolací stížnosti nelze přisvědčiti, a jest se připojiti k odchýlnému názoru napadeného rozsudku. Zcela případně dovozuje tento a dokládá poukazem na uherskou právníckou literaturu, že uherský trestní zákon trestnou označuje v Šu 127 čís. 3 skutkovou podstatu, která sama již odpovídá vzhledem k zamýšlenému výsledku skutkové podstatě pokusu dle Šu 65 uher. tr. zák., a že zejména výraz »bezprostředně (přímo)« v úvodním odstavci neznamena zúžení skutkové podstaty dokonaného činu v rámci Šu 65. Tvoří-li však takto dle uh. tr. zákona činnost, odpovídající pokusu, právě jak výslovně to stanoví též § 1 odstavce

třetí zák. na ochranu republiky, již dokonáný trestný čin dle §u 127 čís. 3 uh. tr. zák., nelze z předpisu §u 65 uh. tr. zák. odvozovati důvod pro použití uherského tr. zákona jako zákona vůči zákonu na ochranu republiky mírnějšího, kdyžtě stížnost sama připouští, že zločin podle §u 1 odstavec třetí tohoto zákona jest vůči zločinu podle §u 127 čís. 3 uherského tr. zák. sám o sobě vzhledem k obapolným trestním sazbám zákonem mírnějším. Záleží tedy jen na tom, zda nevyplývala by mírnější povaha předpisu §u 127 čís. 3 uh. tr. zák. vůči předpisu §u 1, odstavec třetí zák. na ochr. republiky z předpisu §u 72 uh. tr. zák., jelikož skutek stěžovatelův jeví se dle napadeného rozsudku jen účastenstvím, pomocí. Při porovnání předpisů zákona starého a nového s hlediska §u 2 uh. tr. zák. sluší řídit se zásadou, že rozhoduje, zda by k o n k r e t n í skutek, posuzován jsa dle nového zákona, nedoznal těžšího posouzení, než by se mu dostalo dle zákona starého, berouc při tom v úvahu všechny okolnosti, které při posouzení trestuhodnosti jsou závažné. Když by dle toho v tomto případě vzhledem k tomu, že § 72 uh. tr. zák. připouští při trestu doživotní káznice (§ 129 odstavec druhý uh. tr. zák.) dle §u 66 odstavec druhý uh. tr. zák. snížení trestu káznice až na tři léta, kdežto zákon na ochranu republiky v §u 28 odstavec druhý snížení trestu na zločin §u 1 pod nejnižší sazbu pěti let naprosto vylučuje, ovšem i n a b s t r a c t o jeví se mírnějším, přece jest dle shora vytkené zásady zkoumati, jak správně učinil též státní soud v napadeném rozsudku, zdali v k o n k r e t n í m případě byly okolnosti, pro vyměření trestu směrodatné, takového rázu, že by snížení jeho až na nejnižší mez §u 66 odstavec druhý uh. tr. zák. bylo mohlo přijíti vůbec v úvahu. Státní soud dospěl, zjistiv poměr okolností polehčujících k okolnostem přitěžujícím ohledně stěžovatele, že u něho nebylo sice těch z v l á š t ě přitěžujících okolností, jež by odůvodňovaly výměru trestu dle vyšší sazby zák. na ochr. republiky pro zločin podle §u 1 stanovené, dle sazby to těžkého doživotního žaláře, který jest jedinou trestní sazbou, pro zločin velezrády, podle §u 127 (3) uh. tr. zák. v §u 129 (2) absolutně stanovenou. Zjistil však, že i u stěžovatele byla převaha přitěžujících okolností jak co do počtu, tak co do významu taková, že nejen nemohlo v úvahu přijíti použití §§ů 91, 92 uh. tr. zák., nýbrž že místo tu má předpis §u 90 uh. tr. zák., jenž pro případ ten stanoví, že trest vyměřiti jest blízko nejvyšší výměry trestu, stanoveného na čin spáchaný. Že to při zákonné sazbě doživotní káznice nemohl býti trest nižší než pěti let káznice, naopak že to musil býti trest, značně převyšující trest na podkladě první sazby §u 1 zák. na ochr. republiky vyměřený, jest na snadě. Nemůže se proto stěžovatel důvodně cítiti stížena, že skutek jeho podřaděn byl §u 1 zák. na ochr. rep. nikoli §u 127 odstavec třetí uh. tr. zák.

Vzhledem k vývodům, předneseným obhájcem při líčení, že jest zkoumati úmysl obžalovaných, že otázka tato podléhá přezkumu zrušovacího soudu, poněvadž tu platí předpisy uher. tr. ř., a, že jejich úmysl nesměřoval k tomu, by násilím přivtělili cizímu státu území republiky, nýbrž k tomu, aby dostali peníze a že o záměrech N-ého nevěděli, stačí zdůrazniti, že ohledně přezkoumávání otázky zlého úmyslu zrušovacím soudem platí, jak se podává ze znění ustanovení §u 22 zák. o státním

soudě ze dne 19. března 1923, čís. 51 sb. z. a n., předpisy trestního řádu ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák. a nikoliv, jak mylně za to stěžovatelé mají, předpisy uher. tr. ř., důsledkem čehož jest otázku zlého úmyslu posuzovati jako otázku skutkovou, jež se vymyká přezkumu zrušovacího soudu. Ostatně rozsudek státního soudu výslovně zlý úmysl, požadovaný §em 1 odstavec třetí zák. na ochranu republiky ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n. zjišťuje, neboť zjišťuje, že oba obžalovaní za svých návštěv u N-ého byli jím výslovně do celého plánu, který pojal a s jejich pomocí provéstí zamýšlel a též do účelu celé této akce, směřující k násilnému přivtělení cizímu státu území republiky, zasvěceni.

Čís. 1562.

Ochrana známek (zákon ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.).

S hlediska přečinu podle §ů 23 a 25 zákona jest lhostejno, zda se zboží s padělanou známkou dostalo do oběhu přímým prodejem či jakýmkoliv jiným způsobem zcizení.

Otázka šálivosti známek nenáleží k oněm otázkám, jichž předurčující rozhodování jest ve smyslu §u 30 zákona vyhrazeno ministerstvu obchodu, nýbrž podléhá samostatnému posuzování trestním soudem; není otázkou čistě právní ani výhradně skutkovou, nýbrž jest t. zv. quaestio mixta.

(Rozh. ze dne 22. března 1924, Kr I 397/23.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Kutné Hoře ze dne 20. dubna 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem podle §§ů 23 a 25 zákona ze dne 6. ledna 1890, čís. 19 ř. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost vytýká především rozsudku s hlediska důvodu čís. 5 §u 281 tr. ř. nejasnost a neúplnost, jež spatřuje v tom, že rozsudek přesně nevyznačuje, zda dopustili se obžalovaní přečinu, jim k vině přiřítaného, tím, že prodávali čokoládu v obalech, opatřených nápisem »Ela«, či zda dopustili se přečinu toho potud, že čokoláda byla dávána do oběhu bez obalu, či konečně (dle přednesu obhájce při zrušovacím líčení) tím, že čokoláda byla formována do tabulek po osmi žebírkách se vtlačanou značkou »Ela«. Avšak dle znění rozsudkového nálezu, odpovídajícího předpisům §§ů 260 a 270 čís. 4 tr. ř., dopustili se stěžovatelé přečinu podle §§ů 23 a 25 zákona na ochranu známek tím, že v roce 1922 vědomě ku prodeji nabízeli a prodávali čokoládu, o p a t ř e n o u neprávem ochrannou známkou, ku které žalující firmě přísluší výhradné užívací právo, a to tak, že tato ochranná známka byla padělána s tak nepatrnou změnou, že rozdíl obyčejným kupitelem čokolády postřehnout býti může jen při použití obzvláštní pozornosti. Z důvodů rozsudku jde zřejmě na jevo, že nalézací soud toto jednání obžalova-